

[Ivar Nørgaard]

Europarådet er et egnet forum for støtte til den politiske demokratiseringsproces i Østlandene, men den økonomiske støtte må komme fra de enkelte lande og EF. Den støtte kan dels have karakter af finansielle overførsler til nødvendige investeringer, dels af øgede muligheder for joint ventures og endelig af, at der bliver skabt fri adgang til at afsætte disse landes varer på EF's marked, herunder også deres landbrugsvarer.

Det kræver ikke umiddelbart en ændring i Romtraktaten, men kan formentlig gennemføres ved særlige aftaler. Men eftersom Østtyskland indtager en særstilling, idet der sammen med Romtraktatens vedtagelse blev udarbejdet en protokol, der giver østtyske varer adgang til det vesttyske marked, vil det være nødvendigt at analysere den situation yderligere, for når og hvis Vesttyskland videreudvikler samarbejdet med Østtyskland, kan det komme til at nødvendiggøre institutionelle ændringer i EF, også for at skabe ligestilling mellem Østtyskland og de andre Østlande.

EFTA-landenes ønske om at sikre sig adgang til EF's indre marked forhandles for tiden mellem EFTA og EF. Hvis man dér når frem til arrangementer, kan det betyde, at man også her kommer til at overveje institutionelle ændringer og dermed formentlig også ændringer i Romtraktaten. Det kan dreje sig om EFTA-landenes tilslutning til EF's toldunion, hvorved EFTA-landenes toldindtægter inddrages i den fælles EF-kasse, det kan dreje sig om EFTA-landenes bidrag til regionalfondene, og det kan dreje sig om en ændring i EF-Domstolens opbygning og kompetence.

Hvis der ikke opnås noget fællesarrangement mellem EF og EFTA, kan der blive tale om individuelle bilaterale aftaler mellem de enkelte EFTA-lande og EF, og her kan der også blive tale om institutionelle ændringer, nemlig i det omfang det enkelte EFTA-land skal deltage i de specialiserede organers beslutningsproces.

Dengang Fællesakten blev ændret fra enstemmighed til kvalificeret flertal, gav man mulighed for varers, tjenesters og kapitals frie bevægelighed over grænserne. Det kunne have medført, at vore standarder på arbejdsmarkedsområdet og miljøområdet kom i fare.

Vi sikrede os dengang den såkaldte miljøgaranti, der bevirker, at vi kan fastholde nationale standarder, der ligger højere end dem, der bli-

ver vedtaget af Ministerrådet med flertal. Det kan vi gøre under særlige betingelser, hvis Kommissionen og Domstolen finder, at vi opfylder de betingelser.

Men vi fik ikke derved mulighed for at presse de svagere lande op på et højere niveau, og derfor ønsker Socialdemokratiet, når man nu skal have en regeringskonference, der skal drøfte traktatændringer, at man indfører traktatændringer, der giver mulighed for, at man kan fastsætte mindstestandarder for miljø- og arbejdsmarkedsforhold ved hjælp af kvalificeret flertal.

Hvad angår det økonomiske og monetære samarbejde, er vi blevet orienteret om – ikke i dag af statsministeren, men på anden vis – at Kommissionen til påske kommer med et udarbejdet forslag om, hvordan det skal foregå i fremtiden. Indtil videre har vi altså kun Delorsrapporten, den engelske plan og det danske økonomiministeriums rapport som grundlag for vore vurderinger.

Som vi gav udtryk for det under debatten i foråret, kan vi tilslutte os tankerne i Delorsrapportens første fase om at styrke EMS-samarbejdet ved, at de lande, der endnu ikke er medlemmer – England, Grækenland og Portugal – bliver inddraget i det samarbejde, og at Spanien og Italien kommer på lige fod med os andre.

Men vi mener ikke, at der er grund til at gå videre, og den argumentation, statsministeren fremkom med her som besvarelse af forespørgslen, var jo egentlig også en bekræftelse af, at det hele ville udvikle sig i den ønskede retning, hvis man gennemførte første fase. Det er faktisk også det, som den engelske plan viser og går ud på.

Det er rigtigt, at det ville være positivt, hvis Bundesbanks dominerende stilling for den europæiske pengepolitik kunne indskrænkes. Men vi tror ikke et øjeblik på, at Bundesbank og Vesttyskland vil acceptere, at de vil kunne nedstemmes i et centralbankråd. Vi har læst udtalelser af Bundesbanks direktør, Pöhl, som helt klart afviser, at man vil lade sig nedstemme.

Vi er absolut modstandere af at fratage det danske Folketing og de øvrige europæiske parlamenter deres suveræne ret til selv at bestemme størrelsen og indholdet af deres finanslove, og vi tror, det er farligt helt at udelukke muligheden for at justere valutakurserne.